

หลักเกณฑ์การตรวจประเมินการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับฟาร์มเลี้ยง

ชื่อฟาร์ม.....

ชนิดการตรวจประเมิน  รับรองใหม่  ต่ออายุ  ตรวจสอบติดตาม  ตรวจสอบกรณีพิเศษ

วันที่ตรวจประเมิน .....

คณะผู้ตรวจประเมิน 1..... 2..... 3.....  
 4..... 5.....

วันที่ตรวจติดตามผลการแก้ไข ..... ครั้งที่ .....

คณะผู้ตรวจประเมิน 1..... 2..... 3.....  
 4..... 5.....

วันที่ตรวจติดตามผลการแก้ไข ..... ครั้งที่ .....

คณะผู้ตรวจประเมิน 1..... 2..... 3.....  
 4..... 5.....

หัวข้อ	เกณฑ์ในการพิจารณา	ผลการตรวจ			หมายเหตุ
		ประเมิน	แก้ไข1	แก้ไข2	
<b>1. องค์ประกอบฟาร์ม</b>					
<b>(1) สถานที่ตั้งรังผึ้ง</b>					
1.1 อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่เสี่ยงต่อการปนเปื้อนจากอันตรายทางกายภาพ เคมี และชีวภาพ	MINOR				
1.2 เป็นบริเวณที่มีพืชอาหารเลี้ยงผึ้ง เช่น เกสร และน้ำหวานดอกไม้ ที่สมดุลกับจำนวนรังผึ้ง	MAJOR				
1.3 ใกล้แหล่งน้ำธรรมชาติ หรือจัดแหล่งน้ำสำหรับผึ้งอย่างเพียงพอ	MINOR				
<b>(2) อุปกรณ์สำหรับเลี้ยงผึ้ง</b>					
1.4 มีอุปกรณ์ที่จำเป็น เช่น - กล่องรังผึ้ง ประกอบด้วย ตัวกล่อง ฝาปิดรังผึ้ง แผ่นกั้นนางพญา ฝาปิดด้านในรัง (อาจมีหรือไม่มี) ตะแกรงปิดฝารังเวลาขนย้ายรังผึ้ง (อาจมีหรือไม่มี)	MINOR				
- คอนผึ้ง	MINOR				
- แผ่นฐานรวงผึ้ง	MINOR				
- ขาดังรังผึ้ง	MINOR				
- รังผึ้ง (สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 15 cm หรือ 6 นิ้ว)	MINOR				
- อุปกรณ์แยกน้ำผึ้ง ประกอบด้วยแปรงปิดผึ้ง ถังสลัดน้ำผึ้ง มีดไฟฟ้า (อาจใช้มีดธรรมดา) ตะแกรงกรองน้ำผึ้ง และถังเก็บน้ำผึ้ง	MINOR				
- เครื่องพ่นควัน	MAJOR				
- เหล็กจัดรัง	MAJOR				
- หมวกตาข่าย	REC				
- ถุงมือ	REC				
- ชุดปฏิบัติงาน	REC				
1.5 วัสดุและอุปกรณ์ส่วนที่สัมผัสกับผลิตภัณฑ์จากผึ้งโดยตรง ต้องไม่เป็นพิษ และไม่ก่อให้เกิดการปนเปื้อน	MAJOR				
1.6 มีสถานที่เป็นสัดส่วนตามวัตถุประสงค์ของการเลี้ยงผึ้ง เช่น พื้นที่สำหรับ เก็บผลิตภัณฑ์ อุปกรณ์ อาหารเสริม ยาและสารเคมี	MAJOR				

หลักเกณฑ์การตรวจประเมินการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับฟาร์มผึ้ง

หัวข้อ	เกณฑ์ในการพิจารณา	ผลการตรวจ			หมายเหตุ
		ประเมิน	แก้ไข1	แก้ไข2	
1.7 อุปกรณ์แยกน้ำผึ้งส่วนที่สัมผัสโดยตรงกับน้ำผึ้ง ทำด้วยวัสดุที่อนุญาตให้ใช้กับอาหาร ไม่เป็นสนิม และทำความสะอาดง่าย	MAJOR				
1.8 กล่องรังผึ้งและอุปกรณ์ในการเลี้ยงผึ้งที่ใช้แล้ว ให้มีมาตรการในการควบคุมโรคและป้องกันการปนเปื้อนจากสารตกค้าง	MAJOR				
<b>2. อาหารสำหรับผึ้ง</b>					
2.1 มีพืชอาหารสำหรับผึ้ง ได้แก่ พืชตามธรรมชาติหรือพืชที่ปลูก เพื่อให้ น้ำหวานและเกสร ที่ผึ้งสามารถเก็บเป็นอาหารได้อย่างเหมาะสมสำหรับการเจริญเติบโตและการให้ผลผลิตในแต่ละช่วงการเลี้ยง	MAJOR				
2.2 กรณีขาดแคลนพืชอาหารตามธรรมชาติ ต้องให้อาหารเสริมสำหรับผึ้ง และห้ามใช้สารต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ.2558 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม	MAJOR				
<b>3. น้ำ</b>					
กรณีแหล่งน้ำธรรมชาติขาดแคลน ต้องจัดเตรียมน้ำสะอาดสำหรับผึ้ง อย่างเพียงพอ	MAJOR				
<b>4. การจัดการในการเลี้ยงผึ้ง</b>					
<b>(1) การเลี้ยงผึ้ง</b>					
<b>- ช่วงก่อนการเก็บเกี่ยวผลผลิต</b>					
4.1 จัดการรังผึ้งตามวัตถุประสงค์ โดยมีการวางแผน เช่น - การสำรวจและเลือกแหล่งที่ตั้งรังผึ้ง - การเพิ่มประชากรผึ้ง - การแยกขยายและเพิ่มจำนวนรังผึ้ง - การควบคุมดูแลความสมดุลในรังผึ้งทุกรังในการเพิ่มประชากรผึ้ง	MINOR MINOR MINOR MINOR				
4.2 เตรียมความพร้อมของผึ้งและอุปกรณ์การเลี้ยงผึ้ง ตามวัตถุประสงค์ของการเลี้ยง	MINOR				
4.3 ป้องกัน ควบคุม กำจัดโรคและศัตรูผึ้ง ห้ามใช้ยาและสารเคมีกับรังผึ้ง ก่อนเก็บน้ำผึ้งเป็นเวลา 8 สัปดาห์	MAJOR				
<b>- ช่วงระหว่างการเก็บเกี่ยวผลผลิต</b>					
<b>น้ำผึ้ง</b>					
4.4 ย้ายรังผึ้งไปตั้งในแหล่งพืชอาหารตามแผนงานที่กำหนดไว้ และสลัดน้ำผึ้ง หัวคอน (น้ำผึ้งที่อยู่ในรวงผึ้งก่อนฤดูกาลผลิต) ออกให้หมดก่อนที่จะมีการสลัดน้ำผึ้งออกจากพืชอาหารหลักครั้งแรก	MAJOR				
4.5 ห้ามให้อาหารเสริม ยา และสารเคมี	MAJOR				
4.6 ให้สลัดน้ำผึ้งจากคอนรวงผึ้งที่มีคุณภาพตามชนิดของพืชอาหารและสภาพภูมิอากาศ โดยทำการคัดเลือกคอนน้ำผึ้งที่ปิดหลอดรวงแล้ว อย่างน้อยร้อยละ 30-70 ตามชนิดพืชอาหาร	MINOR				
4.7 กรองน้ำผึ้งและเก็บในภาชนะที่มาจากวัสดุที่อนุญาตให้ใช้กับอาหาร	MAJOR				
<b>รอยัลเจลลี่</b>					
4.8 ในช่วงระหว่างการผลิตรอยัลเจลลี่ ห้ามใช้ยาและสารเคมี	MAJOR				
4.9 อุปกรณ์ที่ใช้ในการเก็บรอยัลเจลลี่ ต้องสะอาด และพร้อมใช้งานได้	MINOR				

หลักเกณฑ์การตรวจประเมินการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับฟาร์มผึ้ง

หัวข้อ	เกณฑ์ในการพิจารณา	ผลการตรวจ			หมายเหตุ
		ประเมิน	แก้ไข1	แก้ไข2	
4.10 รอยัลเจลลี่ที่เก็บได้					
- ต้องผ่านการกรองสิ่งปนเปื้อน	MINOR				
- ต้องบรรจุในภาชนะที่อนุญาตให้ใช้กับอาหารได้ สะอาด	MAJOR				
- ต้องเก็บในสภาพเย็น เช่น ถังบรรจุน้ำแข็ง ตลอดเวลาไม่เกิน 12 ชั่วโมง	MAJOR				
หลังจากนั้นเก็บไว้ในตู้แช่แข็งอุณหภูมิต้องไม่สูงกว่า -4 องศาเซลเซียสทันที					
<b>เกสรผึ้ง</b>					
4.11 เก็บเกสรผึ้งที่จะนำไปบริโภคได้ เช่น เกสรจากไมยราบ	REC				
4.12 ก่องดักเกสรผึ้งควรมีความแข็งแรง ทนทาน ไม่เป็นพิษ ง่ายต่อการทำความสะอาด ไม่มีการสะสมของสิ่งสกปรก	MAJOR				
4.13 เกสรผึ้งเพื่อการบริโภคควรลดความชื้น โดยวิธีการตากหรืออบแห้ง ทันทีเพื่อป้องกันเชื้อรา	MINOR				
<b>- ช่วงหลังการเก็บเกี่ยวผลผลิต</b>					
4.14 ป้องกัน ควบคุม กำจัดโรคและศัตรูผึ้ง โดยทำความสะอาดฆ่าเชื้อในรังผึ้ง และอุปกรณ์เลี้ยงผึ้ง	MAJOR				
<b>(2) คู่มือการจัดการฟาร์ม</b>					
4.15 มีคู่มือการจัดการฟาร์ม เช่น การคัดเลือกผึ้งนางพญา การขยายรัง การขนย้ายผึ้ง เป็นต้น	MINOR				
<b>(3) บุคลากร</b>					
4.16 ผู้ปฏิบัติงานที่ทำหน้าที่เลี้ยงผึ้งต้องได้รับการฝึกอบรมมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับฟาร์มผึ้ง	MINOR				
4.17 ผู้ปฏิบัติงานในฟาร์มต้องได้รับการตรวจสุขภาพอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง และได้รับใบรับรองแพทย์ว่าไม่เป็นโรคติดต่อร้ายแรง โดยใช้แบบฟอร์ม ใบรับรองแพทย์ที่ได้รับรองจากคณะกรรมการแพทยสภา	MAJOR				
4.18 ผู้ปฏิบัติงานกับผึ้ง ต้องสวมเครื่องแต่งกายที่สะอาดและรักษาสุขลักษณะ ส่วนบุคคลในระดับที่เหมาะสม	MINOR				
<b>(4) การทำความสะอาดและบำรุงรักษา</b>					
4.19 รักษาความสะอาดอุปกรณ์ที่ใช้ในการเลี้ยงผึ้ง สถานที่เลี้ยง และบริเวณ โดยรอบ	MINOR				
4.20 วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับผลิตน้ำผึ้งและผลิตภัณฑ์ ก่อนการใช้งาน ต้องสะอาดและแห้ง ปราศจากสัตว์พาหะนำโรค และมีสภาพพร้อมใช้งาน	MAJOR				
<b>5. สุขภาพสัตว์</b>					
<b>(1) การป้องกันและควบคุมโรค</b>					
5.1(1) ระบุแหล่งที่มาของผึ้ง	MAJOR				
5.1(2) เมื่อมีผึ้งใหม่ที่น่าเข้าฟาร์ม ต้องแยกเลี้ยง	MAJOR				
5.1(3) รังผึ้งทุกครั้งต้องติดฉลากระบุหมายเลขประจำรังผึ้ง	MAJOR				
5.1(4) แยกรังผึ้งที่เป็นโรคออกเพื่อรักษาหรือทำลาย เพื่อควบคุมไม่ให้โรค แพร่กระจาย	MAJOR				

หลักเกณฑ์การตรวจประเมินการปฏิบัติทางการเกษตรที่สำคัญสำหรับฟาร์มผึ้ง

หัวข้อ	เกณฑ์ในการพิจารณา	ผลการตรวจ			หมายเหตุ
		ประเมิน	แก้ไข1	แก้ไข2	
5.2 มีมาตรการควบคุมโรคและศัตรูผึ้ง กรณีที่เกิดโรคระบาดหรือสงสัยว่าเกิดโรคระบาด ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์	MAJOR				
5.3 ให้หลอมรวงผึ้งที่หมดสภาพการใช้ และมีวิธีจัดการเศษเหลืออย่างเหมาะสมเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรค	MAJOR				
<b>(2) การบำบัดโรค</b>					
5.4(1) อยู่ภายใต้ความดูแลของสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์ม	MAJOR				
5.4(2) การใช้จ่ายภายในฟาร์มปฏิบัติตามข้อกำหนดใน มกษ. 9032 มาตรฐานสินค้าเกษตร เรื่อง ข้อปฏิบัติการควบคุมการใช้จ่ายสัตว์	MAJOR				
<b>6. การจัดการสิ่งแวดล้อม</b>					
6.1 การจัดการขยะมูลฝอย ควรรวบรวมไว้ในภาชนะซึ่งมีฝาปิดมิดชิด และนำไปทิ้งในบริเวณที่เหมาะสม	MINOR				
6.2 ในกรณีที่มีน้ำเสียจากฟาร์มผึ้งออกสู่แหล่งน้ำสาธารณะ ต้องมีการจัดการที่เหมาะสม	MAJOR				
<b>7. การบันทึกข้อมูล</b>					
7.1 ให้บันทึกข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการฟาร์ม เช่น					
- ข้อมูลสุขภาพผึ้ง	MINOR				
- โรคและศัตรูผึ้ง	MINOR				
- การใช้จ่ายและสารเคมี	MAJOR				
- การป้องกันและควบคุมโรค	MAJOR				
- การจัดการสิ่งแวดล้อม	MINOR				
- การจัดแบ่งโครงสร้างการดำเนินงาน	REC				
- การแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบจำนวนแรงงาน	REC				
- ข้อมูลด้านสุขภาพ ผู้ปฏิบัติงาน	REC				
- ประวัติและการฝึกอบรมของผู้ปฏิบัติงานในฟาร์ม	REC				
7.2 ให้บันทึกข้อมูลด้านการผลิต เช่น					
- แผนการผลิต	MINOR				
- ข้อมูลเกี่ยวกับพืชอาหารและการจัดการ	MINOR				
- แหล่งที่มาของผลิตผล (สถานที่ตั้งรังผึ้ง สถานที่ผลิตน้ำผึ้ง)	MAJOR				
- ข้อมูลผลผลิต	MAJOR				
7.3 เก็บรักษาบันทึกไว้ให้ตรวจสอบอย่างน้อย 3 ปี	MINOR				

หมายเหตุ:

**ข้อบกพร่องรุนแรง (Major Nonconformity)** หมายถึง สิ่งที่ไม่เป็นไปตามข้อกำหนดของหลักเกณฑ์การตรวจประเมินฟาร์มผึ้ง และส่งผลร้ายแรงต่อระบบการผลิต

**ข้อบกพร่องไม่รุนแรง (Minor Nonconformity)** หมายถึง สิ่งที่ไม่เป็นไปตามข้อกำหนดของหลักเกณฑ์การตรวจประเมินฟาร์มผึ้งในบางส่วน และไม่มีผลร้ายแรงต่อระบบการผลิต

**ข้อสังเกต (Recommenation)** หมายถึง สิ่งที่ไม่ถือเป็นข้อบกพร่อง แต่หากปล่อยไว้หรือละเลยอาจนำไปสู่ข้อบกพร่องได้